

Bilaga 2

Utvärdering av makroekonomiska prognoser

Bilaga 2

Utvärdering av makroekonomiska prognoser

Innehållsförteckning

1	Regeringens prognoser för 2009.....	7
1.1	BNP-prognoser under 2008 och 2009	7
1.2	Arbetsmarknadsprognoser under 2008 och 2009	8
1.3	Inflationsprognoser under 2008 och 2009.....	8
2	Jämförelse med andra konjunkturbedömare	8
	Prognoser för BNP	9
	Prognoser för inflation.....	10
	Prognoser för arbetslöshet.....	11
3	Jämförelse mellan nuvarande prognos och föregående prognos	11

Tabellförteckning

1 Regeringens prognoser och utfallet för 2009	7
2 Genomsnittlig absolut prognosavvikelse för BNP-tillväxten.....	10
3 Regeringens prognoser för 2010 i budgetpropositionen för 2010 och i 2010 års ekonomiska vårproposition	13

Diagramförteckning

1	Genomsnittliga absoluta prognosavvikelser för BNP 2009	9
2	Absoluta medelavvikelser avseende BNP under 1990- och 2000-talet	10
3	Genomsnittlig absoluta prognosavvikelse för 2009 för inflation	11
4	Genomsnittlig absoluta prognosavvikelse för 2009 för arbetslöshet	11

Regeringens makroekonomiska prognoser utgör underlag för statsbudgeten och för regeringens utformning av den ekonomiska politiken. Den ekonomiska politiken är i hög grad målstyrd. Flera av regeringens uttalade mål – t.ex. målet om överskott i den offentliga sektorns finansiella sparande – är relaterade till den makroekonomiska utvecklingen. Hög precision i prognoserna är således av stor betydelse. Ett viktigt led i att förbättra prognosernas precision är att utvärdera tidigare prognoser.

I denna bilaga redogörs för hur väl de prognoser för 2009 som regeringen redovisade under 2008 och 2009 förhöll sig till utfallet. I likhet med tidigare prognosutvärderingar jämförs dessutom regeringens prognoser med prognoser gjorda av andra konjunkturbedömare. Utvärderingen innehåller även en analys av förändringar i prognosen för 2010 jämfört med föregående prognos. Syftet med denna jämförelse är att belysa motiven till förändringarna i prognosen.

1 Regeringens prognoser för 2009

BNP minskade med 4,9 procent 2009 enligt det preliminära utfallet från nationalräkenskaperna (se tabell 1). Tillväxten överskattades rejält i prognoser som gjordes under 2008. Dessa stora prognosavvikelser måste dock ses mot bakgrund av att prognoserna gjordes innan den akuta finanskrisen bröt ut under hösten 2008. BNP-prognoserna som gjordes under 2009 reviderades ner väsentligt i takt med att signalerna om den svaga ekonomiska utvecklingen blev allt fler. I 2009 års ekonomiska vårproposition visade prognosen fortfarande på en mindre svag utveckling än vad som sedan blev fallet. I budgetpropositionen för 2010 hade prognosen reviderats ner ytterligare och kom i stort att ligga i linje med utfallet.

Arbetslösheten underskattades i 2008 års ekonomiska vårproposition, i budgetpropositionen för 2009 och i propositionen Åtgärder för jobb och omställning, men överskattades i 2009 års ekonomiska vårproposition och i budgetpropositionen för 2010.

Inflationen – mätt som den genomsnittliga årliga förändringen i konsumentprisindex, KPI – överskattades i de två prognoser som gjordes 2008, men prognosprecisionen var god i

prognosen i propositionen Åtgärder för jobb och omställning och de övriga två prognoserna som gjordes 2009.

Tabell 1 Regeringens prognoser och utfallet för 2009

Procentuell förändring där annat ej anges

	Vår 2008	Höst 2008	Jan 2009	Vår 2009	Höst 2009	Utfall 2009
BNP	1,8	1,3	-0,8	-4,2	-5,2	-4,9
Hushållens konsumtion	2,6	2,3	0,4	-2,6	-1,8	-0,8
Offentlig konsumtion	0,3	0,9	0,6	0,8	1,2	2,1
Bruttoinvesteringar	2,1	-0,8	-4,7	-10,1	-16,6	-15,3
Lagerinvesteringar ¹	0,0	-0,1	-0,2	-0,5	-0,7	-1,5
Export	4,8	3,8	-0,7	-8,4	-15,3	-12,5
Import	5,3	4,1	-0,7	-8,3	-16,1	-13,4
Industriproduktion	2,2	1,5	-2,1	-11,1	-18,6	-17,0
Antal sysselsatta	0,2	0,0	-1,6	-2,8	-2,6	-2,3
Produktivitet	2,6	2,1	1,1	0,3	-1,3	-2,2
Medelarbetsstid	-0,9	-0,8	-0,5	-1,4	-1,4	-0,9
Arbetslöshet ²	6,1	6,4	7,8	8,9	8,8	8,3
KPI ³	2,8	2,4	-0,2	-0,4	-0,4	-0,3
Reporänta ⁴	4,25	3,00	1,00	0,25	0,25	0,25

¹ Förändring uttryckt i procent av BNP föregående år.

² Procent av arbetskraften, Åldersgrupp 15–74 år.

³ Årsgenomsnitt.

⁴ Reporänta vid årets slut.

Källor: Statistiska centralbyrån, Riksbanken och egna beräkningar.

1.1 BNP-prognoser under 2008 och 2009

Prognoserna under 2008 förutsåg att det skulle bli en konjunkturedgång, men underskattade grovt det dramatiska fallet som följde på den globala finansiella krisen. Under året reviderades prognoserna ner i takt med att det blev allt tydligare att den finansiella oron väsentligt skulle komma att påverka den reala ekonomin. Trots detta kan det i efterhand konstateras att nedrevideringarna av tillväxtprognoserna för hushållens konsumtion, investeringar, lagerinvesteringar, export och import var långt ifrån tillräckligt stora. Till följd av det försämrade konjunkturläget i finanskrisens spår under hösten 2008 bedömdes i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97), som lämnades till riksdagen i januari 2009, att BNP-tillväxten skulle bli negativ 2009.

Under 2009 blev det alltmer uppenbart att fallet i BNP-tillväxten skulle bli mycket kraftigt. Prognosen i den ekonomiska vårpropositionen

blev därför avsevärt nedreviderad. I budgetpropositionen för 2010 bedömdes BNP minska med 5,2 procent 2009, vilket var något svagare än det preliminära utfallet med en minskning på 4,9 procent. I budgetpropositionen för 2010 antogs att den nya influensan, Influenta A (H1N1), skulle medföra en negativ effekt på BNP på 0,2 procentenheter 2009. I dagsläget bedöms effekten av den nya influensan ha varit försumbar.

1.2 Arbetsmarknadsprognoser under 2008 och 2009

I 2008 års ekonomiska vårproposition bedömdes arbetslösheten stiga marginellt 2009 jämfört med 2008. Å ena sidan pekade ledande indikatorer på att arbetskraftsefterfrågan var på väg att dämpas, vilket stod i samklang med att resursutnyttjandet väntades falla mot mer balanserade nivåer. Därmed förväntades också en avmattning i sysselsättningsstillväxten. Å andra sidan förväntades arbetskraften fortsätta att växa, främst till följd av regeringens politik. Sammantaget medförde det en ökning av arbetslösheten.

I budgetpropositionen för 2009 höjdes arbetslöshetsprognosen något, då indikatorer visade på ytterligare försvagning av efterfrågan på arbetskraft. Dessutom hade den finansiella turbulensen i omvärlden börjat påverka svensk ekonomi, vilket bedömdes leda till väsentligt lägre resursutnyttjande 2009 än vad som tidigare hade förväntats. Trots bistra utsikter hade arbetslösheten fallit ut ungefär i linje med prognosen under 2008 och den faktiska utvecklingen spillde därmed inte över på prognosen för 2009.

I propositionen Åtgärder för jobb och omställning justerades prognosen för arbetslöshet upp markant efter att den internationella finanskrisen brutit ut på allvar. Vid tidpunkten för 2009 års ekonomiska vårproposition hade arbetslösheten varit överraskande hög sedan årsskiftet 2008/2009. Arbetsmarknadsindikatorerna var än mer illavarslande än ett halvår tidigare, efter att BNP hade börjat falla i Sverige och många länder i omvärlden. Därmed bedömdes de värsta sysselsättningsfallen komma senare under året. I kombination med att arbetskraftsdeltagandet väntades bli förhållandevis högt under lågkonjunkturen, resulterade detta i snabbt stigande arbetslöshet under hela 2009. Totalt sett reviderades arbetslöshetsprognosen upp markant.

Arbetslöshetsprognosen för 2009 förblev nära nog oförändrad i budgetpropositionen för 2010. Detta förklaras av att den dramatiska försämringen på arbetsmarknaden hade förlöpt ungefär i linje med prognosen i vårpropositionen, samtidigt som ingen betydande förbättring av konjunkturläget bedömdes ske i närtid. Arbetslöshetsökningen bromsade dock in under slutet av 2009. Sammantaget blev därmed arbetslösheten 8,3 procent mätt som årsmedeltal, ungefär mitt emellan prognosen i januari 2009 och prognoserna från senare delen av 2009.

1.3 Inflationsprognoser under 2008 och 2009

Av de fem inflationsprognoser för 2009 som redovisades under 2008 och 2009 skiljer sig prognoserna publicerade under 2008 markant från de tre prognoser som publicerades 2009. Omslaget i penningpolitiken med Riksbankens kraftiga sänkningar av reporäntan under slutet av 2008 och inledningen av 2009, för att mildra effekterna av finanskrisen och dämpa fallet i den reala ekonomin, var oväntat och påverkade KPI-inflationen kraftigt genom sänkta räntekostnader för egna hem. Prognoserna under 2008 låg därför cirka tre procentenheter över senare utfall medan prognoserna under 2009 visade sig fånga räntesänkningarna väl med endast ytterst marginella prognosavvikelser, mindre än 0,1 procentenheter.

2 Jämförelse med andra konjunkturbedömare

Ett sätt att utvärdera regeringens prognoser är att jämföra prognosavvikelserna för några centrala variabler mellan olika konjunkturbedömare. En sådan prognosjämförelse är emellertid förknippad med flera begränsningar och kan lätt bli missvisande. Till exempel publiceras prognoserna vid olika tidpunkter vilket medför att olika konjunkturbedömare inte alltid har tillgång till samma information. En annan skillnad är att tidpunkten från när beräkningarna i prognosen avslutas tills prognosen publiceras kan variera mellan olika bedömare. Tidpunkterna blir särskilt viktiga vid

prognosjämförelser när högfrekventa variabler från finansiella marknader eller månadsfrekvent data som inflation och arbetslöshet analyseras, eller när en bedömare har tillgång till särskilt viktig information såsom ett nytt utfall från nationalräkenskaperna. Detta är särskilt viktigt när snabba vändningar i ekonomin inträffar. I denna jämförelse gör vi ett försök att reducera detta problem genom att jämföra prognoser publicerade vid i stort sett samma tidpunkt.

Prognosantaganden skiljer sig dessutom i flera fall mellan olika konjunkturbedömare. Regeringen utgår exempelvis från redan beslutade, eller i propositionen föreslagna, finanspolitiska åtgärder. Andra konjunkturbedömare gör explicita antaganden om den framtida finanspolitiken. I det korta prognosperspektivet kan detta innebära en informationsfördel för regeringen. Längre fram i prognosperioden finns det dock en risk att regeringens prognoser, allt annat lika, är behäftade med större prognosavvikelser då regeringen inte kan ta hänsyn till förväntad, men ännu inte beslutad, finanspolitik. Dessa skillnader beaktas inte då prognoserna jämförs. Trots dessa svårigheter kan en jämförande analys ge en uppfattning om tillförlitligheten hos olika konjunkturbedömare, och kanske också hur stora prognosavvikelser som kan betraktas som normala. Syftet är dock inte att rangordna olika konjunkturbedömare.

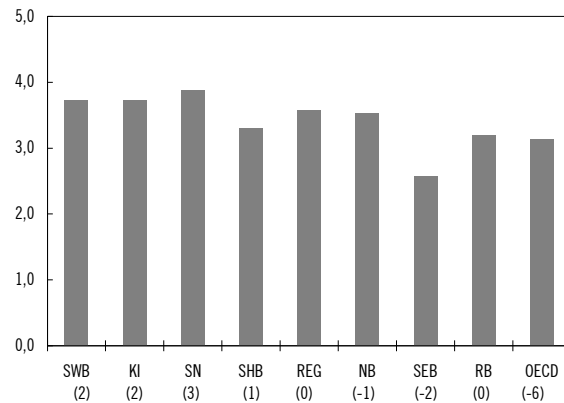
Prognoser för BNP

I diagram 1 redovisas ett antal konjunkturbedömares absoluta prognosavvikelser för BNP-tillväxten och inflation för 2009. Prognoserna gjordes på våren och hösten 2008 och på våren och hösten 2009.

Alla konjunkturbedömare överskattade BNP-tillväxten 2009 betydligt i de prognoser som gjordes under våren och hösten 2008, och även i de prognoser som gjordes under våren 2009 överskattades BNP något. Prognoserna reviderades ner alltmer i takt med att man fick fler signaler om den svaga ekonomiska utvecklingen.

Diagram 1 Genomsnittliga absoluta prognosavvikelser för BNP 2009

Procentenheter

Anm.: Genomsnittet avser de fel, i absoluta tal, som gjordes i fyra prognoser avseende 2009, dvs. på våren och hösten 2008 samt på våren och hösten 2009. Siffrorna inom parentes visar hur långt före respektive prognosinstituts prognos genomsnittligt publiceras i förhållande till regeringens prognos mätt i veckor. Prognosurvalet har gjorts så att tidpunkten för prognosen i så stor utsträckning som möjligt sammanfaller med regeringens tidpunkt för publicering. Instituterna är: Swedbank (SWB), Konjunkturinstitutet (KI), Svenskt Näringsliv (SN), Handelsbanken (SHB), regeringen (REG), Nordea (NB), SEB, Riksbanken (RB) och Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). Källor: Statistiska centralbyrån, respektive konjunkturbedömare och egna beräkningar.

Den genomsnittliga absoluta prognosavvikelsen avseende BNP-tillväxten för prognoserna gjorda 2008 var 6,3 procentenheter, och för prognoserna gjorda 2009 var den genomsnittliga absoluta prognosavvikelsen 0,5 procentenheter. Prognosavvikelsen 2008 var avsevärt större än den genomsnittliga absoluta prognosavvikelsen 1990–2007, som var 0,8 procentenheter. Jämfört med alla enskilda år under perioden 1990–2007 var prognosprecisionen betydligt sämre 2008. Prognosavvikelserna måste dock ses mot bakgrund av att den kraftiga konjunkturedgången som finanskrisen gav upphov till var extremt svår att förutse vid tidpunkterna för prognoserna, och visar på svårigheten i att förutse kraftiga svängningar i ekonomin.

Att jämföra konjunkturbedömare utifrån endast ett utfallsår är självklart osäkert. I tabell 2 visas därför utvecklingen av prognosavvikelserna för BNP-tillväxten de senaste åren där felen för respektive år är medelvärdet för de fel som gjorts de senaste fem åren, dvs. för 2009 ingår de fel som gjordes under åren 2005–2009. De stora prognosavvikelserna 2008 och 2009 lyfter genomsnittet betydligt för dessa år. På motsvarande sätt håller de stora prognosavvikelserna 2001, då BNP-tillväxten oväntat dämpades med drygt 3 procentenheter jämfört med året innan, uppe genomsnittet för perioden 2002–2005 avsevärt. Detta speglar den stora svårigheten i att bedöma ekonomiska vändpunkter.

För samtliga konjunkturbedömare gäller att prognoserna är bättre än en så kallad naiv prognos, d.v.s. en prognos för år t som är identisk med utfallet för närmast föregående år, $t-1$.

Tabell 2 Genomsnittlig absolut prognosavvikelse för BNP-tillväxten

Procentenheter, fem års glidande medelvärden

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
REG	0,81	0,76	0,67	0,71	1,13	1,67
SWB	0,79	0,78	0,71	0,70	1,20	1,72
KI	0,82	0,77	0,65	0,70	1,17	1,78
Nordea	0,82	0,79	0,66	0,65	0,99	1,56
OECD	0,74	0,67	0,57	0,67	1,11	1,58
SEB	0,74	0,70	0,63	0,72	1,20	1,55
SHB	0,98	0,92	0,73	0,73	1,14	1,65
SN	0,95	0,88	0,86	0,86	1,16	1,68
RB	0,55	0,57	0,68	0,57	1,33	2,09
Medelfel	0,80	0,76	0,68	0,70	1,16	1,70
Naiv	1,18	1,21	1,04	1,23	1,81	2,55

Anm.: Genomsnittet avser de absoluta fel som gjordes för respektive år, dvs. på hösten och våren föregående år, samt på hösten och våren innevarande år. Felen för respektive år är dessutom beräknade som fem års glidande medelvärden. Detta innebär att för exempelvis 2009 ingår de fel som gjordes för åren 2005–2009. Genomsnittet avser därför totalt 20 prognoser per kolumn. Medelfelet visar för respektive år medelvärdena av samtliga konjunkturbedömares absoluta prognosfel.

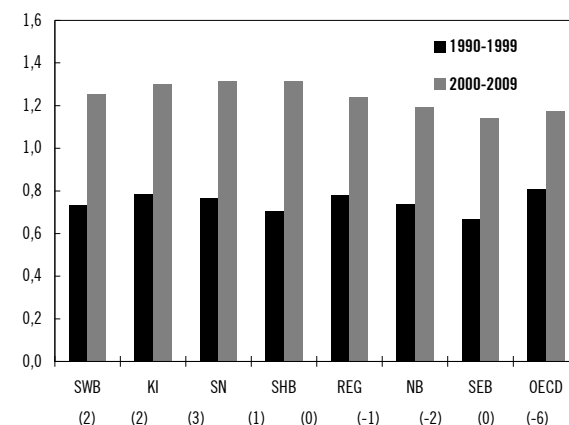
Den naiva prognosen innebär att den prognos som görs år t sätts lika med utfallet för år $t-1$.

Källor: Statistiska centralbyrån, respektive konjunkturbedömare och egna beräkningar.

Jämförs de absoluta medelavvikelserna för BNP-tillväxten under 1990- och 2000-talet framkommer ett tydligt mönster (se diagram 2); de absoluta medelavvikelserna för år 2000 och framöver är mycket större än för perioden 1990–1999. Det är främst den överraskande negativa utvecklingen för BNP 2008 och 2009 som drar upp genomsnittet för 2000-talet väsentligt för alla bedömare, men överskattningen av BNP-tillväxten 2001 och underskattningen av BNP-tillväxten 2006 bidrar också till den stora prognosavvikelsen.

Diagram 2 Absoluta medelavvikelser avseende BNP under 1990- och 2000-talet

Procentenheter

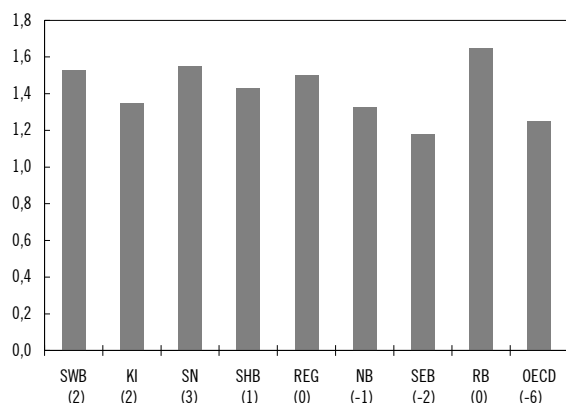
Anm.: Siffrorna inom parentes visar hur långt före respektive prognosinstituts prognos genomsnittligt publiceras i förhållande till regeringens prognos mätt i veckor. Prognosurvalet har gjorts så att tidpunkten för prognosen i så stor utsträckning som möjligt sammanfaller med regeringens tidpunkt för publicering. Källor: Statistiska centralbyrån, respektive konjunkturbedömare och egna beräkningar.

Prognoser för inflation

Alla inflationsprognoser som gjordes under 2008 överskattade utvecklingen för inflationen 2009 (se diagram 3). För prognoserna gjorda under 2009 är bilden mer splittrad, både underskattningar och överskattningar förekommer. Den genomsnittliga absoluta prognosavvikelsen för 2008 var 0,7 procentenheter, att jämföras med 1,4 procentenheter som var den genomsnittliga absoluta prognosavvikelsen 2009, eller med 0,7 procentenheter som var den genomsnittliga absoluta prognosavvikelsen 1990–2007.

Diagram 3 Genomsnittlig absoluta prognosavvikelse för 2009 för inflation

Procentenheter

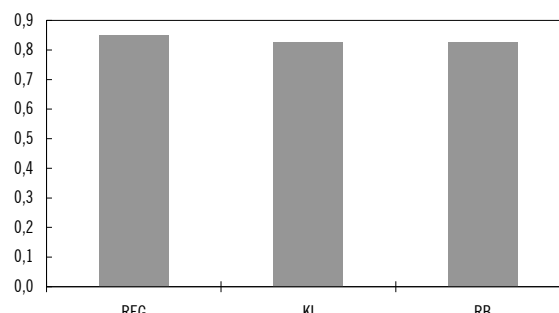
Anm.: Genomsnittet avser de fel, i absoluta tal, som gjordes i fyra prognoser avseende 2009, dvs. på våren och hösten 2008 samt på våren och hösten 2009. Siffrorna inom parentes visar hur långt före respektive prognosinstituts prognos genomsnittligt publiceras i förhållande till regeringens prognos mätt i veckor. Prognosurvalet har gjorts så att tidpunkten för prognosen i så stor utsträckning som möjligt sammanfaller med regeringens tidpunkt för publicering. Källor: Statistiska centralbyrån, respektive konjunkturbedömare och egna beräkningar.

Prognoser för arbetslöshet

På grund av ändrade definitioner för arbetslöshet är det svårt att göra jämförelser av mellan olika konjunkturbedömare. Därför begränsas prognosutvärderingen till tre bedömare, Konjunkturinstitutet, Riksbanken och regeringen. Alla konjunkturbedömare underskattade arbetslösheten i prognoserna som gjordes 2008 medan man i prognoserna gjorda 2009 tvärtom överskattade arbetslösheten (se diagram 4). Underkastningarna i prognoserna från 2008 var relativt stora medan överskastningarna i prognoserna från 2009 var små. Skillnaderna mellan de tre konjunkturbedömarna är mycket små.

Diagram 4 Genomsnittlig absoluta prognosavvikelse för 2009 för arbetslöshet

Procentenheter

Anm.: Regeringen och Riksbanken gör prognoser för åldersgruppen 15-74 år medan Konjunkturinstitutet gör prognoser för åldersgruppen 16-64. När det gäller arbetslösheten ger detta dock endast upphov till marginella skillnader.

Källor: Konjunkturinstitutet, Riksbanken och egna beräkningar.

3 Jämförelse mellan nuvarande prognos och föregående prognos

Sedan budgetpropositionen för 2010 har prognosen för svensk BNP-tillväxt 2010 reviderats upp med 1,8 procentenheter till 2,5 procent. Upprevidering har gjorts för alla efterfrågekomponenter. I första hand beror upprevideringen på att ekonomin under andra halvåret 2009 utvecklades betydligt starkare än vad som prognostiserats, i kombination med att återhämtningen under 2010 nu bedöms bli starkare än vad som förutsågs i budgetpropositionen för 2010. I prognosen i budgetpropositionen antogs att den nya influensan, Influenta A (H1N1), skulle medföra en negativ effekt på BNP med 0,2 procentenheter för 2010. I den aktuella prognosen bedöms den nya influensan endast ha en försumbar påverkan på BNP-tillväxten 2010.

Prognosen för tillväxten i hushållens konsumtion är uppreviderad med knappt 1 procentenhet sedan budgetpropositionen. Revideringen beror uteslutande på att konsumtionen utvecklades starkare under andra halvåret 2009 än vad som förväntades. Liksom tidigare bedöms hushållen, till följd av expansiv penning- och finanspolitik, ha ett stort konsumtionsutrymme vilket innebär goda förutsättningar för stark konsumtions-tillväxt under 2010.

Utvecklingen av offentlig konsumtion är uppreviderad marginellt från 1,1 till 1,5 procent, till största delen på grund av att kommunsektorn nu väntas ha ett något större konsumtionsutrymme, bl.a. till följd av att den ljusare arbetsmarknaden leder till att kommunsektorns skatteintäkter blir högre.

Prognosen för investeringstillväxten har reviderats upp kraftigt från -6,6 procent till 1,2 procent. Framför allt beror revideringen på att investeringarna under andra halvåret 2009 inte har utvecklats så svagt som förväntats. Investeringsutvecklingen under 2010 är också något uppreviderad jämfört med tidigare prognos. Kapacitetsutnyttjandet inom industrin är fortfarande mycket lågt, vilket tyder på att det kommer att dröja innan industrin har behov av kapacitetshöjande investeringar. Men framåtblickande indikatorer för investeringskonjunkturen indikerar en något starkare utveckling än vad som tidigare antagits.

Upprevideringen av exporttillväxten 2010 från 2,2 till 5,0 procent beror på en starkare exportutveckling under hösten 2009. Efterfrågan i omvärlden utvecklades starkare och vändningen i världshandeln kom snabbare än vad som bedömdes i föregående prognos. Utvecklingstakten under 2010 är i stort densamma. Efterfrågan i omvärlden fortsätter att stärkas, vilket drar upp svensk export. Liksom tidigare väntas dock den svaga investeringskonjunkturen i omvärlden hämma svensk export, vilken till stor del består av insatsvaror och industrivaror för framställning av investeringsprodukter.

Lagerbidraget till BNP-tillväxten 2010 har reviderats upp från 0,4 procentenheter till 1,4 procentenheter på grund av att företagen avvecklade sina lager i snabbare takt under 2009 än vad som tidigare prognostiserades.

Importutvecklingen har reviderats upp från 1,3 till 7,1 procent för 2010, i stort sett i linje med upprevideringen av de övriga efterfrågekomponenterna. Den starkare kronan bedöms dock också ha haft en mer stimulerande effekt på importutvecklingen än vad som förutsågs. Importutvecklingen under 2010 bedöms bli något starkare än enligt bedömningen i budgetpropositionen, bl.a. till följd av den ljusare synen på investeringskonjunkturen.

Sedan prognosen i budgetpropositionen för 2010 har regeringens syn på arbetsmarknadsutvecklingen 2010 reviderats betydligt. Prognosen för arbetslösheten har justerats ned från 11,4 till 9,2 procent och prognoserna för sysselsättningen har reviderats upp med ca 155 000 personer. Både utfall och framåtblickande indikatorer har visat på en mycket bättre utveckling än vad som tidigare förväntades. Antalet varsel har sjunkit tillbaka snabbt och antalet nyanmällda lediga platser ökar igen. I

Konjunkturinstitutets företagsbarometer är anställningsplanerna nu mindre negativa. Även den starkare produktionen, både utfall och prognos, bidrar till att arbetsmarknadsutvecklingen 2010 inte är lika dystert som prognosen i budgetpropositionen.

Löneprognosen för 2010 har reviderats upp något jämfört med föregående prognos. Detta beror dels på att utfallet 2009 blev något högre än förväntat för lönerna i kommunsektorn, dels på att arbetsmarknaden bedöms utvecklas starkare nu jämfört med föregående prognos.

Inflationsprognosen för 2010 har reviderats upp relativt mycket jämfört med föregående prognos. Den underliggande inflationen har reviderats upp dels på grund av att företagens kostnader bedöms bli högre, dels för att efterfrågan är starkare. KPI-inflationen påverkas dessutom uppåt under 2010 genom att räntekostnaderna för egna hem stiger mer då reporäntan höjs både tidigare och kraftigare. Företagens kostnader är högre till följd av att enhetsarbetskostnaden reviderats upp på grund av en svagare återhämtning i produktivitet och något högre löneökningar. Dessutom har den tidigare försvagningen av kronan haft en, mer än vanligt, fördröjd påverkan på konsumentpriserna vilket medfört att priserna på importerade varor stigit mer än förväntat under slutet av 2009 och inledningen av 2010.

Prognosen för reporäntan vid utgången av 2010 är nu 1,00 procent, med en första höjning under tredje kvartalet från 0,25 procent till 0,75 procent, vilket innebär både en tidigare och kraftigare höjning jämfört med föregående prognos där slutkursen för 2010 var 0,5 procent. Den starkare räntebanan är en följd av att utsikterna förbättrats i svensk ekonomi, samtidigt som inflationen bedöms bli högre.

Valutakursprognosen för december 2010 mätt med TCW-index innebär en betydligt starkare återhämtning för kronan jämfört med föregående prognos. TCW-index bedöms nu vara 128 jämfört med 138 tidigare. Kronan försvagas ofta när osäkerheten på de finansiella marknaderna är stor, en osäkerhet som nu har minskat betydligt.

Den offentliga sektorns finansiella sparande för 2010 beräknas nu till -68 miljarder kronor eller -2,1 procent av BNP. Det är en upprevidering med 39 miljarder kronor eller 1,3 procent av BNP jämfört med prognosen i budgetpropositionen för 2010. Förbättringen är i

huvudsak en följd av en snabbare återhämtning i ekonomin med högre tillväxt och lägre arbetslöshet än vad som förväntades i budgetpropositionen. Det medför högre skatteinkomster och lägre utgifter jämfört med beräkningen i budgetpropositionen.

Den globala ekonomins utveckling har varit betydligt starkare än vad som förutsågs i budgetpropositionen för 2010. De finansiella förhållandena förbättrades tidigare och snabbare än väntat och har därmed lagt grunden för en uppgång i den reala ekonomin. Vändningen i internationell handel skedde både tidigare och snabbare än vad som tidigare prognostiserades, och var till stor del driven av en överraskande stark tillväxt i Asien. För 2010 har prognosen för BNP-tillväxten i Förenta staterna reviderats upp från 1,1 procent till 2,8 procent. BNP-tillväxten i euroområdet är uppreviderad med 1 procentenhet till 1,3 procent.

Tabell 3 Regeringens prognoser för 2010 i budgetpropositionen för 2010 och i 2010 års ekonomiska vårproposition

Procentuell förändring om ej annat anges

	BP10	VÅP10
Sverige		
BNP	0,6	2,5
Hushållens konsumtion	1,2	2,1
Offentlig konsumtion	1,1	2,1
Bruttoinvesteringar	-6,6	1,2
Export	2,2	5,0
Import	1,3	7,1
Antal sysselsatta, 15–74 år	-3,5	-0,6
Antal arbetade timmar	-2,1	-0,3
Arbetslöshet, 15–74 år ¹	11,4	9,2
Timlön ²	2,3	2,3
KPI, årsgenomsnitt	1,3	1,3
Reporänta ³	0,50	1,00
TCW-index ³	139	131
Offentliga sektorns finansiella sparande ^{4,5}	-3,4	-2,1
BNP USA	1,1	2,8
BNP Euroområdet	0,3	1,3

¹ I procent av arbetskraften. Inkluderar heltidsstuderande arbetssökande (enligt ILO-definitionen).

² Enligt konjunkturlönestatistiken.

³ Vid årets slut.

⁴ Procent av BNP.

⁵ Justerad för ändrad redovisning av premiepensionssystemet.